

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa M. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przeciwko J. Ł. i C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej P.
Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego
z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej J. Ł.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej uwzględnienia apelacji pozwanych i oddalenia apelacji pozwanego C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3. zasądza od J. Ł. na rzecz P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Pozwana J. Ł. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 23 grudnia 2019 r., zaskarżając ten wyrok w części, w jakiej Sąd ten zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ś. i zastrzegł pozwanym prawo do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności, oddalił apelacje pozwanych w pozostałej części oraz obciążył pozwaną J. Ł. kosztami postępowania apelacyjnego. Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie powództwa co do pozwanej J. Ł., ewentualnie o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy dłużnik rzeczowy ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec wierzyciela hipotecznego z nieruchomości w sytuacji, gdy wierzyciel nie wypowiedział skutecznie umowy kredytowej, z której wynikało prawo ustanowienia hipoteki na nieruchomości dłużnika rzeczowego, a tym samym wierzytelność wynikająca z umowy kredytowej wierzyciela (banku) nie stała się wymagalna?

2) Czy ogłoszenie upadłości dłużnika osobistego stanowi „wypowiedzenie przez wierzyciela” w rozumieniu art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 2204 ze zm.) i powoduje powstanie stanu wymagalności świadczenia zabezpieczonego hipoteką w stosunku do właściciela nieruchomości (dłużnika rzeczowego)?

3) Czy dłużnik rzeczowy odpowiada wobec wierzyciela hipotecznego za odsetki ustawowe/odsetki za opóźnienie od należności głównej dłużnika głównego, którego upadłość została ogłoszona, a jeśli tak, to od którego momentu należy liczyć bieg odsetek ustawowych/odsetek za opóźnienie?

4) Czy dłużnik rzeczowy ponosi samodzielną odpowiedzialność odsetkową za własne opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego na podstawie art. 481 § 1 k.c. w sytuacji, gdy nie będąc zobowiązanym osobiście, nie ma on własnego obowiązku spełniania świadczenia pieniężnego na rzecz wierzyciela hipotecznego?

5) Czy dłużnik rzeczowy, który mimo wezwania nie płaci długu zabezpieczonego hipoteką, popada w opóźnienie w zapłacie świadczenia

pieniężnego, którego konsekwencją jest możliwość żądania od niego przez wierzyciela hipotecznego odsetek ustawowych za opóźnienie?

W odpowiedzi na skargę interwenient uboczny wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części dotyczącej uwzględnienia apelacji pozwanych i oddalenia apelacji pozwanego C. sp. z o.o. w Ś. podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna. Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Pozwana J. Ł. nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego w części, w jakiej Sąd ten, uwzględniając apelacje pozwanych, zastrzegł pozwanym prawo do powołania się na ograniczenie odpowiedzialności oraz oddalił apelację pozwanej spółki w pozostałej części. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Autorka skargi nie sporządziła w sposób prawidłowy uzasadnienia przedstawionych zagadnień prawnych. Pomimo bowiem sformułowania pięciu zagadnień, składa się ono tylko z dwóch części określonych jako „Uzasadnienie stanowiska skarżącej” (k. 6 i 8 skargi kasacyjnej). Pierwsze dwa zagadnienia zostały uzasadnione łącznie, podobnie jak kolejne trzy. Nie sposób przy tym dopatrzyć się odrębnych argumentów odnoszących się do każdego z pięciu sformułowanych zagadnień.

Z uzasadnienia nie wynika przy tym, aby w zakresie przedstawionych zagadnień prawnych istniały w orzecznictwie lub doktrynie wątpliwości ani możliwe do przyjęcia rozbieżne interpretacje prawne. Uzasadnienie w tym zakresie powtarza w zasadzie treść uzasadnienia zarzutów kasacyjnych. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Poza tym treść przedstawionych przez skarżącą zagadnień w przeważającym zakresie jest ściśle powiązana ze stanem faktycznym sprawy, a sposób ich sformułowania wskazuje wyłącznie na dążenie od uzyskania oceny prawidłowości zastosowania prawa przez Sąd Okręgowy, a nie uzyskanie uniwersalnej odpowiedzi, która będzie miała zastosowanie w innych sprawach.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie, w jakim nie podlegała ona odrzuceniu oraz zgodnie z art. 107 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265) obciążył pozwaną kosztami postępowania kasacyjnego.